

TANODÁK EREDMÉNYESSÉGÉNEK VIZSGÁLATA TÉNYEKRE ALAPOZOTT MONITORING FEJLESZTÉSI EREDMÉNYEKKEL

Lannert Judit, Németh Szilvia

T-Tudok Tudásmenedzsment és Oktatáskutató Központ Zrt.

Kulcsszavak: tanodaeredményesség; monitoring; kompetenciafejlesztés

A Roma Oktatási Alap megbízásából a 2012/2013-as tanévben a T-Tudok 19 támogatott tanoda szakmai-pedagógiai munkáját követte nyomon. A cél az volt, hogy a tanodák munkájának eredményességét vizsgáljuk, másrészt a tanodai látogatások célja volt az is, hogy a tanodáknak visszajelzést adjunk a munkájukról úgy, hogy a tapasztalatokat be is tudják építeni a gyakorlati munkájukba.

A program eredményességét egyrészt a diákok kompetenciáinak (induktív-deduktív gondolkodás, matematika, motiváció, önszabályozás) tesztelése, másrészt a helyszíni monitoring-látogatások során kvalitatív technikákkal (interjú, fókuszcsoport, óramegfigyelés) gyűjtött információk elemzése, valamint számszerűsíthető adatokon alapuló indikátorok (tanodai jelenlét, év végi/félévi osztályzatok) alapján vizsgáltuk. Az adatfelvétel eredményeként elkészült tisztított adatbázis 342 tanodás (69%) és 154 kontrollcsoportos (31%) diákot tartalmazott. Az adatfelvételekre három időpontban, 2012. október 1-15., 2013. február 15. és március 5., valamint 2013. május 10-31. között került sor, a tanodalátogatások folyamatosak voltak.

A projekt során kidolgozásra került egy olyan online felület, amely nemcsak kutatási célú adatgyűjtést tett lehetővé, hanem a tanodák számára a program ideje alatt és a további működésük során is e-naplóként tud működni, valamint a fejlesztőmunka produktumaként tanodai önértékelési eszközcsoomag is született.

Elemzésünk egyik kulcskérdése az volt, hogy a tanodába járás összefüggésben áll-e a kompetenciaeredményekkel, képes-e kompenzálni a hátrányos helyzetű diákok lemaradásait. Ez implicite azt a feltevést is tartalmazza, hogy a tanodák célja a tanulók kompetenciáinak fejlesztése. Az eredmények azt mutatják, hogy a tanodák hatása kimutatható ugyan, de elsősorban a mechanikus ismétlést alkalmazó korrepetálások által javítható alapszintű matematikai ismeretek terén. A bonyolultabb problémamegoldó készségeket igénylő feladatok terén javulás nem volt kimutatható. A tanodás és nem tanodás gyerekek közötti különbség nem volt számottevő, ugyanakkor kompetenciáik szintje meglehetősen alacsonynak bizonyult. A tanodák eredményessége jól láthatóan nem függetleníthető a környező iskolák minőségétől.

A projekt során egy olyan monitoring valósult meg, aminek célja a tényekre alapozott valós értékelés, visszacsatolás és ezek alapján fejlesztés az oktatási rendszer egy adott szeletében. Ennek érdekében módszertanilag megalapozott kutatásra volt szükség, de a kutatás célja éppen az volt, hogy tényekre alapozott monitoring révén valós visszacsatolást és konkrét fejlesztési eszközöket kapjanak a tanodák. A projekt korlátai mellett is jó példát mutathat a jövőben a ma még sajnálatosan ritka kutatásra alapozott fejlesztéseknek és értékeléseknek az alkalmazott procedúrák és eszköztár tekintetében.

A kutatást a Roma Oktatási Alap (Roma Education Fund) támogatta.